

קצין צה"ל ואיש מישור הגבול גוררים את גופתו של מחבל שנהרג ליד האוטובוס

העובדה שבגין היה מודע למצב שנוצר אך לא פעל לשם שינויו, כמו העובדה שמאו פציעתו של פאגלין בתאונת-דרכים לפני כחודשיים, כשתוצאה ממנה נפטר מפצעיו לפני כחודש, לא מינתה לו מחליף או ממלא-מקום בעל שיעור-קומה — מטילה על בגין חלק מהאחריות למצב שנוצר ו-למחדלים שהיו כרוכים בו.

הקונספציה מנעה

הסקת מסקנות

ה דימויון הבולט ביותר בין מילחמת יום-הכיפורים לבין מיבצע אוטובוס הדמים, היה בהפתעה שהיתה כרוכה בהם, למרות הסבירות הגבוהה שיתחוללו. ערב מילחמת יום-הכיפורים התכונן צה"ל למילחמה העומדת לפרוץ. מכונת-המודיעין וההתראה הצ"חלית פעלה ללא דופי. סיפ"ק כפי שידוע כיום, את כל המידע והנתונים, שעל פיהם צריך היה להסיק את התרגשותה הבאה וממשמשת של המית-קפה, אולם הקונספציה שהיתה מקובלת אז בצה"ל, שהושפעה לא במעט משיקולים מדיניים ומפלגתיים, היא שמנעה את הסקת המסקנות הדרושות.

משהו דומה אירע ככל הנראה בתחום המילחמה בטרור. מערכת המודיעין וההתראה בתחום זה היא אחת המשוכללות ביותר שהקימה ישראל. ניסיון העבר ו-פירוטומים רבים שהיו בנושא זה בתענוגי חוץ העירו כי בהרבה מקרים מצוי בדי ישראל מידע מוקדם בדוק ומהימן שיש בו כדי להצביע על תוכניות הפעולה של ארגוני-הטרור, ולאפשר פעולות לסיכולן. לא אחת פורסם כי ישראל, שלמדה על כוונות הפעולה של ארגוני-הטרור לגבי מטרות במדינות זרות, הזהירה בעוד מועד את השירותים החשאיים של מדינות אלה

כיועצו של מנחם בגין למילחמה בטרור. מינויו של פאגלין היה מינוי פוליטי מובי-הק, שנכפה על השירותים החשאיים למי-ניהם ונתקל מהרגע הראשון בהתנגדות בולטת מצידם.

ראשי השירותים וקהילת-המודיעין זיל-ולו באיש, שניסונו הצבאי הפעיל האחרון היה בתקופת מילחמת-העצמאות. הם ראו בו עלבון לכורשרם המקצועי, מעין אנאכרו-ניזם שהונחת עליהם מגבוה, איש שבא מי-עולם אחר.

אבל גם כענייני הרצון הטוב הא-הצדיחו למצוא שפה משותפת עם האיש, שכל עולם המושגים שלו היה שונה לחלוטין משלהם. תוך זמן קצר אירע מה שמומחים צפו מראש עם מינויו של פאגלין: נר-צר קצר מוחלט בין המערכת לבין האיש שאמור היה לתאם בין זרמי-עותיה השונות, לרבו כידרו את המידע וההציע דרכי-פעולה אפ-שריות.

למעשה הפך עמיחי פאגלין כחרי-נתו המעטים בתפקיד לדחליל הנושא תואר בילבר. מידע חיוני לא הועבר אליו. בעלי תפקידים מרכזיים סרבו במוצהר להפגש עמו או לשוחח עמו. באחד התחומים הי-רגישים ביותר של הביטחון הלאומי נוצר מצב של אנרכיה מוחלטת. רק טבעי הוא שלמצב מעין זה היו השלכות חמורות הן בשטח והן בצמרת.

ראש-הממשלה הוא האיש שבפניו מביי-אים את המידע המצטבר ואת ההצעות לפעולה. הוא האיש החייב לקבל החלטות ולהורות על ביצוע פעולות, לפעמים על דעת עצמו ללא התייעצות, בבדידות. **ספק אם מנחם בגין קיבל, עד רקע התנאים שנוצרו בתקופת כהני-נתו של עמיחי פאגלין, את כל המידע, הייעוץ והסיוע שהיה דרוש לו לשם קבלת החלטות כנישאים אלה.**

יריב, לשעבר ראש אגף המודיעין של צה"ל, כיועץ הראשון לענייני המילחמה בטרור, ליד ראש-הממשלה גולדה מאיר. גם קודם למינויו של יריב היה תחום המילחמה בטרור בסמכותו ובאחריותו של משרד ראש-הממשלה. אלא שאז היו מופ"קדים על הנושא ראשי השירותים הי-חשאיים של ישראל, במיגלת המוסד הי-מרכזי למודיעין וביטחון.

אנרכיה מוחלטת

במערכת

ה המש והצני השניים האחרונות התחלפו ממישה אנשים בתפקיד היועץ למילחמה בטרור. בחלק משנים אלה לא היתה הגדרה ברורה של תחומי פעילותו וסמכותו של היועץ. עצם מינויו היה כי-צנינים בעיני ראשי המוסד, שראו בו פגיעה בסמכותם ומתחרה בלתי רצוי בי-תחום שהיה נתון, לדעתם, בלעדית לי-שליטתם.

מאבקי-הכוח בין השירותים הי-חשאיים לבין יועצי ראשי-הממשלה שזה למילחמה בטרור, החתירות תחתיהם ומריכות הסמכויות בי-ניהם, הפכו לחלק ממציאות-הקבע בנושא זה, גרמו כבר בעבר לשורה של שיזימה של כישדונות ועסקיבישי.

רק בתקופת כהונתו של אלוף (מיל.) רחבעם ("גאנדי") זאבי, כיועצו של ראש-הממשלה יצחק רבין למילחמה בטרור, חלה תפנית מסוימת במצב. נקבעו נוהלי עבודה ברורים, הוגדרו סמכויות הוגבר שיתוף-הפעולה בין הזרועות השונות הי-עוסקות במילחמה בטרור. ההתנכרות של השירותים החשאיים לתפקיד היועץ הוח-לשה מעט בתקופת כהונתו של אגנדי. אבל המצב השתנה בצורה קיצונית עם המהפך הפוליטי ומינויו של עמיחי פאגלין,

● שלב ההתקפה הרצחנית, למן נחיתת המחבלים בחוף מעגן-מיכאל בשעה 14.30 לערך בצהרי השבת האחרונה ועד להתפזר צעות האוטובוס בצומת הקאונטר-קלאב ליד הרצליה בשעה 17.00 לערך. שלב זה כולל גם את הקרב שהתנהל עם המחבלים באיזור הפיצוץ.

● והשלב האחרון הכולל את המצוד בן 24 השעות אחרי המחבלים שלא היו עוד ואת העוצר שהוטל בגללו. הפרטים המדויקים, שברובם הי-גדול אינם ניתנים לפירסום, נוגעים דווקא לשני השלבים הראשונים. התחיות וסימני-השאלה מתעוררים בעיקר לגביהם. מה שאירע בשני השלבים הבאים של הפרשה הוא כמורה רבה תוצאה ישירה של מדי-הדים שנעשו בשני השלבים שקדמו להם.

שורש הרע מצוי אולי בשלב הראשון, שלב ההיערכות לקראת תקיפת טרור רצחניות מסוג זה שאירעה בשבת. המערכת המופקדת על המילחמה בטרור היא מערכת רב-זרועית מורכבת ומסובכת. היא פועלת בכמה מישורים. חשאיים ו-גלויים. היא כוללת לא רק את המילחמה באירועי-טרור למיניהם, כאשר הם מתגלים ומופיעים בשטח, אלא גם את המילחמה המונעת, המבוססת בעיקרה על פעולת-מודיעין שיטתית המיועדת לחסל התארי-גנויות לקראת ביצוע פיגועים ומעשיי-חטיפה, למנוע אותם או להיערך במועד כדי לקדם את פניהם.

מערכת מסועפת זו כוללת בתוכה את שירותי-הביטחון, את צה"ל ואת המישטרה, על כוחות משמר-הגבול והמשמר-האזרחי הכפופים לסמכותה. כדי לרכז את כל הי-פעילות נגד הטרור בכל הגופים הפועלים ולתאם ביניהם נוצר התפקיד של יועץ ראש-הממשלה לענייני מילחמה בטרור. התפקיד נולד לפני כחמש וחצי שנים, בעקבות טבח הספורטאים הישראליים ב-אולימפיאדת מינכן. אז מונה האלוף אהרון